

2006-10-12

Enheten för Europeiska unionen

Kommenterad dagordning för rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser den 16-17 oktober 2006

ALLMÄNNA RÅDET

1. Godkännande av dagordningen

2. Antagande av A-punktlistan

3. Resolutioner och beslut antagna av Europaparlamentet

Dagordningspunkten är en standardpunkt för anmälan av beslut m.m. från Europaparlamentets sessioner. Punkten avser sammanträdesperioden 4-7 samt 25-28 september 2006. Resolutioner och beslut innefattar bl.a. relationerna EU-Kina, Sri Lanka, förhandlingarna i Doharundan, situationen i Zimbabwe och avtal EU-Albanien.

4. Utvidgningen

Beslutspunkt.

Rådet skall anta slutsatser som välkomnar Kommissionens rekommendation om att Bulgarien och Rumänien kan anslutas till EU den 1 januari 2007. Ställningstagandet baserar sig på Kommissionens rapport om de båda ländernas förberedelser för medlemskap som offentliggjordes den 26 september. Rådet förväntas också uttala sitt stöd för de olika skyddsåtgärder som Kommissionen identifierat och som kan tillämpas om något av länderna inte uppfyller EU:s regelverk.

Rådet skall därutöver godkänna Kommissionens förslag till procedur och tidsplan för utnämningen av två nya kommissionärer från Bulgarien och Rumänien. Kommissionen kommer vidare att föreslå att rådet inbjuder Bulgarien och Rumänien att meddela rådet, i samråd med Kommissionen, vilka som är deras kommissionärskandidater. Därefter skall rådet

konsultera Europaparlamentet före oktober månads utgång. Parlamentet kommer att genomföra sedvanliga utfrågningar med de båda kandidaterna under november månad. Rådet fattar sedan beslut efter omröstning i parlamentet, som sker senast den 4 januari.

Regeringen välkomnar Kommissionens rekommendation om att Bulgarien och Rumänien kan anslutas till EU nästa år samt de mekanismer som föreslås för att säkerställa att länderna är väl förberedda för medlemskap. Regeringen stödjer därför de slutsatser som rådet förväntas anta.

Rådet för yttre förbindelser

1. Godkännande av dagordningen

2. Aid for Trade

Beslutspunkt.

I juli 2006 avslutades arbetet med att utforma rekommendationerna om Aid for Trade enligt mandatet från WTO:s ministermöte i Hongkong 2005. Ett formellt beslut i WTO om rekommendationerna väntas i oktober.

Rådet väntas anta rådsslutsatser om Aid for Trade som förhandlats fram parallellt i rådsarbetsgrupper för utveckling och i 133-kommittén. Rådet väntas även föra en diskussion om Aid for Trade, förhandlingarna om de ekonomiska partnerskapsavtalen (EPA) samt om utvecklingsaspekter av Doha-förhandlingarna.

Regeringen stödjer utkastet till rådsslutsatser, som ett steg mot att stärka handel som verktyg för utvecklingsländer i arbetet för minskad fattigdom och högre tillväxt.

3. Orienteringsdiskussion om biståndseffektivitet

Beslutspunkt.

Den årliga debatten om effektiviteten i EU:s externa relationer har under senare år varit koncentrerad till effektiviteten i EU:s utvecklingssamarbete. Det finska ordförandeskapet har speciellt fokuserat på komplementaritet och arbetsfördelning i fält, både mellan medlemsländerna och kommissionen och med andra länder.

Rådet förväntas diskutera att arbetsfördelning är viktigt för ökad biståndseffektivitet och anta rådsslutsatser med vägledande principer som lyfter fram att EU här har en viktig roll att spela.

Regeringen stödjer rådsslutsatserna som är i linje med Paris-deklarationen för ökad biståndseffektivitet.

4. Orienteringsdiskussion om politisk samstämmighet för utveckling och effektivitet i EU: s yttre förbindelser

Gemensam session för utrikes- och utvecklingsministrar. Offentlig (media närvarande) orienteringsdebatt. Diskussionspunkt.

Diskussionen kommer att styras av frågor till ministrarna. Sannolikt kommer tyngdpunkten i diskussionen att ligga på frågan om, inte minst med utgångspunkt i de rådsslutsatser MS enades om i Coreper den 4 oktober, om hur utvecklingsfrågor bättre kan integreras i rådets beslutsfattande. Med samstämmighet för utveckling avses arbetet med att säkerställa att politikområden som inte har fattigdomsbekämpning som sitt huvudmål, såsom handel, miljö, migration och säkerhet, bedrivs på ett sätt som inte är i strid med, och där så är möjligt främjar, utvecklingsmålen.

Frågan om samstämmighet för utveckling kommer också att kopplas till den om samstämmighet och effektivitet i EU:s utrikespolitik i stort, dvs. hur alla de utrikespolitiska instrument EU har till sitt förfogande, inklusive utvecklingspolitiken, på bästa sätt kan bidra till att göra EU till en stark global aktör. Den gemensamma diskussionen ska ses som ett led i ordförandens strävan att på allvar främja koherensen mellan EU:s politikområden och mellan dess aktörer.

Sverige fäster stor vikt vid samstämmighet, både beträffande utvecklingspolitiken och allmänt i EU:s yttre förbindelser. Samstämmighet för utveckling utgör ett konkret sätt att föra över Sveriges politik för global utveckling (PGU) till en EU-kontext. Samtidigt behövs en sammanhållen och tydlig utrikespolitik från EU, både för att främja unionsmedborgarnas intressen och för att unionen på ett trovärdigt sätt ska kunna ta sitt globala ansvar. Vi välkomnar därför denna möjlighet för utrikes- och biståndsministrarna att gemensamt diskutera dessa frågor.

5. EU:s Afrikastrategi

Diskussions- och beslutspunkt.

Europeiska Rådet antog i december 2005 EU: s Afrikastrategi ”The EU and Africa: Towards a Strategic Partnership”. Strategin utgör ett ramverk för EU: s relationer med den afrikanska kontinenten fram till 2015 och syftar till att stödja afrikanska ansträngningar för att uppnå fred, hållbar utveckling och god samhällsstyrning i Afrika.

Inom ramen för genomförandet av strategin har Kommissionen hittills presenterat meddelanden om partnerskap för infrastruktur, stöd till god samhällsstyrning samt om strategiskt partnerskap med Sydafrika. Rådet förväntas anta rådsslutsatser om dessa meddelanden.

Vid antagandet av EU: s Afrikastrategi bestämdes att en rapport om strategins genomförande skulle presenteras för Europeiska Rådet i december 2006. Den Höge Representanten Javier Solana och Kommissionär för utvecklingsfrågor Louis Michel kommer vid GAERC

att presentera en denna rapport. Rapporten har ännu inte distribuerats till medlemsstaterna.

Regeringen välkomnar att avrapportering av genomförandet av EU:s Afrikastrategi görs till ministerrådet samt stödjer rådslutsatserna.

6. Sudan

Beslutspunkt.

Ordförandeskapet har meddelat att man vill diskutera Sudan vid GAERC den 16-17 oktober och att slutsatser skall antas. Slutsatserna kan väntas behandla den allvarliga och negativa utvecklingen i Darfur, välkomna förlängningen av afrikanska unionens fredsfrämjande insats, AMIS, samt betona behovet av en FN-insats. Slutsatserna väntas också ange att EU:s stödinsats för AMIS förlängs till den 31 december. Mer precis och slutgiltig information om slutsatsernas utformning saknas dock i detta skede.

Läget i Darfur idag är ytterst allvarligt, med pågående strider, fortsatta övergrepp mot civilbefolkning och attacker mot internationella aktörer och hjälparbetare. De humanitära behoven fortsätter att vara mycket omfattande.

Regeringen stödjer AMIS och utsträcker humanitärt stöd till befolkningen i Darfur. EU och Sverige fortsätter kräva implementering av säkerhetsrådets resolution 1706 från den 31 augusti och betonar den sudanesiska regeringens skyldighet att skydda civilbefolkningen i Darfur. Samtidigt deltar regeringen i EU:s ansträngningarna för att få en större uppslutning bakom fredsavtalet om Darfur, för att avtalet skall implementeras och eldupphöravtalen respekteras.

7. Zimbabwe

Diskussionspunkt.

Rådet förväntas diskutera den förvärrade politiska, ekonomiska och humanitära situationen i Zimbabwe. Situationen i Zimbabwe hotar även stabiliteten och den ekonomiska tillväxten i Södra Afrika.

Ministrarna kommer att diskutera hur den politiska dialogen bör fortsätta i Zimbabwe, med regeringsföreträdare, företrädare för oppositionen men också med andra samhällsaktörer. Möjligheterna för att kunna föra en konstruktiv och framåtsyftande dialog, i syfte att förbättra situationen för befolkningen, skall utrönas.

Regeringen är mycket oroad över utvecklingen i Zimbabwe och vill verka för att en förändring kommer till stånd. Det är därför viktigt att EU på plats i Harare för en aktiv dialog.

8. Fredsprocessen i Mellanöstern

Beslutspunkt.

Rådet förväntas diskutera den israelisk-palestinska konflikten och situationen på de palestinska områdena. Det gäller dels den politiska utvecklingen, inte minst president Abbas ansträngningar att bilda en palestinsk samlingsregering. Det gäller dels det ekonomiska och humanitära läget. I detta sammanhang har EU diskuterat en eventuell utvidgning av den tillfälliga mekanismen för stöd till palestinerna (TIM) samt vikten av att förmå Israel att överföra de palestinska tull- och momsmedlen. Det gäller också säkerhetsläget, där polariseringen mellan palestinska grupper tilltagit och många fallit offer för interna uppgörelser. Diskussionen kan också komma att handla om EU:s observatörsinsats vid gränsstationen i Rafah, som till största delen hållits stängd under den upptrappade konflikten i Gaza.

Under denna dagordningspunkt förväntas även situationen i Libanon att diskuteras, med särskilt fokus på hur EU kan bidra i det fortsatta återuppbyggnadsarbetet. I anslutning till detta kan en diskussion om det bredare politiska perspektivet komma att aktualiseras, inklusive frågan om Syriens roll och EU:s relationer till Syrien.

9. Västra Balkan

Besluts- och diskussionspunkt.

Ordföranden har aviserat att man under punkten om Västra Balkan avser ta upp Bosnien-Hercegovina, Serbien samt Kosovo. Diskussionen om Bosnien-Hercegovina och Serbien kommer att äga rum i plenum medan Kosovodebatten förväntas ske under lunchen. Slutsatser kan i dagsläget förväntas avseende Bosnien-Hercegovina men skall inte uteslutas för vare sig Kosovo eller Serbien.

Diskussionen om Bosnien-Hercegovina kan förväntas handla om de nyligen genomförda parlamentsvalen i landet samt EU:s planering inför den förestående nedläggningen av den höge representantens kontor. När det gäller Serbien kan ordföranden förväntas återrapportera från den trojka som skall genomföras med Serbien den 16 oktober. Diskussionen om Kosovo kommer att kretsa kring de pågående förhandlingarna om områdets framtida status.

10. Iran

Eventuellt en beslutspunkt.

Frågan om Irans kärntekniska program står även denna gång på GAERC:s dagordning. Det blir troligen en ny avrapportering från Javier Solana om dennes ansträngningar att komma överens med Irans chefsförhandlare Larijani om ett moratorium på Irans verksamhet för anrikning av uran, vilka visat sig resultatlösa på den avgörande punkten. Det av EU eftersträlvade återupptagandet av förhandlingar, på basis av bl a det sk incitamentspaketet, har därför inte möjliggjorts. Detta kan inom

kort leda till att frågans behandling i FN:s säkerhetsråd återupptas i syfte att besluta om FN-sanktioner.

Slutsatser kan komma att antas. De kan förväntas innehålla ett beklagande av Irans agerande och ett konstaterande av att detta medför att arbetet i säkerhetsrådet kommer att gå vidare mot ett sanktionsbeslut, i enlighet med säkerhetsrådets resolution 1696. Liksom vid tidigare tillfällen lär eventuella slutsatser också framhålla att EU fortsatt bejakar Irans rätt till fredlig användning av kärnenergi, att en diplomatisk lösning eftersträvas och att Iran fortfarande kan välja att agera så att sanktioner kan undvikas och förhandlingar inledas.

11. Georgien

Ev. besluts- och diskussionspunkt.

En diskussion om Georgien förväntas mot bakgrund av den senaste tidens utveckling med ökade motsättningar mellan Georgien och Ryssland. Motsättningarna kulminerade då Ryssland kallade hem sin ambassadör, evakuerade ambassadpersonal och införde sanktioner mot Georgien i form av handelsembargo, avbrutna kommunikationer, stopp för viseringar mm. Också motsättningar i de två konfliktområdena Sydossetien och Abchasien har trappats upp med våld, ökad spänning och avbrutna fredssamtal.

Den ökade spänningen i regionen understryker vikten av att ha en öppen dialog mellan parterna och regeringen menar att EU här har en viktig roll att spela.

12. Övriga frågor: EU-Ukraina sammanfattning

Diskussionspunkt.

Polen har aviserat att man vill diskutera Ukraina under punkten ”Övriga frågor”. Detta dels med anledning av det förestående toppmötet mellan EU och Ukraina i Helsingfors den 27 oktober, dels med anledning av de pågående förhandlingarna om ett nytt juridiskt ramverk mellan EU och Ukraina – ett utökat avtal (s.k. ”enhanced agreement”)

Mot bakgrund av den rådande politiska situationen i Ukraina kan man förvänta sig en diskussion där Polen vill framhålla vikten av att EU sänder en tydlig signal till Ukraina om att fortsätta reformarbetet och närmandet till EU

I anslutning till mötet

Handelsministrarnas middag

Diskussionspunkt.

I samband med GAERC-mötet den 16-17 oktober kommer EU:s handelsministrar ha en informell middag (på kvällen den 15). Ordförandeskapet har aviserat att man vill ha en diskussion kring två punkter: läget i Doharundan samt kommissionens meddelande om den externa delen av Lissabonagendan. Meddelandet har fått titeln ”Global Europe: Competing in the World”.

När det gäller Doharundan rör det sig enbart om en lägesbeskrivning. Mot bakgrund av att inte mycket har hänt den senaste tiden förväntas inte diskussionen bli varken särskilt omfattande eller kontroversiell. Sedan rundan suspenderades i slutet av juli i år har regeringen aktivt arbetat för att EU ska ta på sig en ledande roll för att få fart på förhandlingarna igen.

Kommissionens meddelande ”Global Europe” rör EU:s framtida konkurrenskraft i ett globalt perspektiv. Behoven av vidare reformer och effektivisering av den inre marknaden är en viktig del, men som måste kompletteras med en tydlig handelspolitisk strategi. Förutom den multilaterala handelspolitiken berörs också områden som investeringar, offentlig upphandling, regionala/bilaterala avtal, skyddsinstrument på handelsområdet etc. Diskussionen blir den första på politisk nivå kring meddelandet, men processen kommer att fortsätta i höst. Ordförandeskapet har som målsättning att rådsslutsatser ska antas i december.

Sverige har under lång tid varit pådrivande att Lissabonagendan kompletteras med en extern strategi och välkomnar därför att detta arbete nu inleds på allvar.

Biståndsministrarnas middag

Diskussionspunkt.

Enligt ordförandeskapet kommer middagsdiskussionen den 16 oktober att ägnas åt temat migration och utveckling, med fokusering på ”brain drain” och remitteringar. Ordförandeskapet har utarbetat ett underlag till denna diskussion. Centrala frågor för diskussionen är hur samstämmigheten mellan migrations- och utvecklingspolitiken kan förstärkas i EU:s politik, samt hur migrationsfrågorna bättre kan integreras i utvecklingsländernas strategier för fattigdomsbekämpning.

Migration och utveckling är en prioriterad fråga, och samstämmigheten mellan dessa politikområden behöver förbättras inom EU. Det finns ett behov av fortsatt arbete med utvecklingsländer beträffande förståelse av remitteringar som företeelse.

EU-Turkiet trojka

Mötet väntas fokusera på Turkiets reformprocess och efterlevnaden av det politiska Köpenhamnskriteriet. Den mest akuta frågan, som riskerar leda till en allvarlig kris i förhandlingarna, gäller dock att Turkiet ännu ej efterlever EU:s krav att tillämpa det s k tilläggsprotokollet till Ankaraavtalet där Turkiet åtagit sig att öppna hamnar och flygplatser

också för cypriotisk trafik. Turkiet vill å sin sida koppla steg i denna riktning till åtgärder från EU att leva upp till sin utfästelse 2004 om att försöka bryta den turkcypriotiska befolkningens ekonomiska isolering på den norra delen av ön. Sverige stödjer ordförandeskapets och den europeiska kommissionens ansträngningar att hitta konstruktiva lösningar och motverka att medlemskapsförhandlingarna avbryts.

Trojkamöten med kandidatländer är slutna, dvs. endast innevarande och inkommande ordförandeskap, rådssekretariatet och EU-kommissionen väntas delta.

EU-Montenegro trojka

Ett trojkamöte mellan EU och Montenegro är planerad, men det är ännu oklart huruvida denna kommer att genomföras. Den kan komma att skjutas upp i avvaktan på den regeringsbildningsprocess som nu pågår i Podgorica.

EU-Serbien trojka

I marginalen till GAERC förväntas också en trojka mellan EU och Serbien att äga rum. Det är ännu osäkert om den serbiska sidan kommer att företrädas av premiärminister Kostunica. Vid mötet kommer frågor om Serbiens samarbete med krigsförbrytartribunalen i Haag (ICTY) att diskuteras men också den interna politiska situationen i Serbien liksom den framtida relationen mellan EU och Serbien. Det är inte omöjligt att trojkan kan generera slutsatser på GAERC.